Nader onderzoek en effectbeoordeling jaarrond beschermde nesten Rondje Lauwersmeer

buro bakker adviesburo voor ecologie

Nader onderzoek en effectbeoordeling jaarrond beschermde nesten Rondje Lauwersmeer

Opdrachtgever
Provincie Groningen

Contactpersoon
E.A. van de Vendel

Status
concept

Datum
9 oktober 2018

Vrijgave
D.E. Heidinga

Inhoud

1 | Inleiding 5

1.1 Aanleiding 5
1.2 Wettelijk kader 5

2 | Beschrijving van het voornemen 7

2.1 Masterplan Kollumeroord 7
2.2 Natuur en recreatie in Zoutkamp 8
2.3 Nieuw wandel- en fietspad Zoutkamperplaat 9

3 | Methode 13

4 | Resultaten 17

4.1 Kollumeroord 17
4.2 Landtong Hunzegat 20
4.3 Zoutkamperplaat 21

5 | Effectbeoordeling 23

5.1 Inleiding 23
5.2 Kollumeroord 24
5.3 Landtong Hunzegat 25
5.4 Zoutkamperplaat 27
5.5 Samenvatting 27
5.6 Algemene voorwaarden 28

6 | Literatuur en bronnen 29

B 1 | Bijlage: 33

B 2 | Bijlage: 35

B 3 | Bijlage: 37

B 4 | Bijlage: 39

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding

Ten behoeve van het plan 'Rondje Lauwersmeer' is een Quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd in juni 2017 (veldwerk). De definitieve rapportage is in september 2017 opgeleverd (Buro Bakker, 2017). Voor een drietal deelprojecten gold dat een nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten noodzakelijk was. Dit was nodig om de ontwikkeling van het plangebied binnen de kaders van de Wet natuurbescherming uit te kunnen voeren.

De drie deelprojecten zijn:

1. Masterplan Kollumeroord
2. Natuur en recreatie in Zoutkamp
3. Nieuw wandel- en fietspad Zoutkamperplaat

Deze rapportage doet verslag van het nader onderzoek naar jaarrond beschermde nesten dat is uitgevoerd in het veldseizoen van 2018 voor deze drie deelprojecten. Het laatste onderdeel van deze rapportage is een effectbeoordeling van de plannen op aangetroffen jaarrond beschermde nesten.
Aan de hand van de locaties van de aangetroffen jaarrond beschermde nesten en de gevoeligheid van de soort vogel voor verstoring kan vervolgens een gedegen effectbeoordeling worden uit gevoerd.

Het rapport geeft antwoord op de volgende vragen:

- Zijn er in het plangebied jaarrond beschermde nesten aanwezig?
- Wat zijn de locaties van de jaarrond beschermde nesten?
- Om welke soorten gaat het?
- Hebben de plannen een negatief effect op de aangetroffen jaarrond beschermde nesten?
- Op welke manier kunnen de geplande ontwikkelingen doorgang vinden zonder dat er sprake is van verstoring en/of vernietiging van nesten?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

Onder de Flora- en faunawet is een lijst met 'jaarrond beschermde nesten' opgesteld, die ook onder de Wnb geldig is. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project zijn de provincie Fryslân (Kollumeroord, Zoutkamperplaat) en Groningen (Zoutkamp) het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. Beide provincies hebben voor de implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat een beschrijving van het voornemen en het plangebied. In hoofdstuk 3 wordt de methode van het onderzoek toegelicht. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van het onderzoek beschreven. In hoofdstuk 5 worden de effecten van het voornemen beoordeeld en wordt geadviseerd over de benodigde vervolgstappen. In hoofdstuk 6 staat een overzicht van de gebruikte en relevante literatuur.

2 | Beschrijving van het voornemen

2.1 Masterplan Kollumeroord

2.1.1 Gebiedsbeschrijving

In het zuiden van het plangebied is de huidige entree van Natuurlijk Kollumeroord. Dit terrein bestaat uit een groepsaccommodatie, outdoorcentrum en horeca. Er worden buitenactiviteiten als klimmen, tokkelen, paintball en kanoën gefaciliteerd. Ten noorden van dit terrein is eerst een rietland aanwezig en dan het Diepsterbos. Het Diepsterbos is een loofbos dat eind jaren 70-begin jaren 80 is ingeplant. Er staan veel populieren, abelen en els maar ook zure kers, gewone esdoorn en Spaanse aak. Naar het noorden toe wordt het aandeel beuk, eik en berk groter. Het deel waar de tokkelbaan is gepland bestaat voornamelijk uit beuk, eik en berk. Zie Foto 1 en 2 voor een indruk van het gebied.

A *B*

Foto 1 *A: Noordrand van het Diepsterbos waar een uitkijktoren is gepland*
B: Open plek in het Diepsterbos waar een picknickplaats is gepland

A *B*

Foto 2 *A: Dichtgegroeid pad in het Diepsterbos waar de Tokkelbaan en Borneobrug overheen gepland zijn*
B: Het rietveld tussen Natuurlijk Kollumeroord en het Diepsterbos

A *B*

Foto 3 *A: Entree Natuurlijk Kollumeroord*
B: Bestaand speelbosje

2.1.2 Planbeschrijving

Op Kollumeroord vinden verschillende ontwikkelingen plaats. Er is een uitkijktoren gepland en er worden paden aangelegd en afgesloten paden worden weer toegankelijk gemaakt. Er is een Borneobrug en een tokkelbaan gepland. De uitkijktoren wordt ongeveer 25 m hoog en wordt tegen de bestaande noordelijke bosrand van het Diepsterbos geplaatst, waardoor deze opgaat in de omgeving. De bomen zijn zelf ongeveer 30 meter hoog. De tokkelbaan (ca. 270m) en Borneobrug (330m) worden aangesloten op de toren en zijn dwars door het noordelijk deel van het Diepsterbos gepland. Mogelijk komen er in de toren touwen waarlangs mensen omhoog kunnen klimmen. Klimactiviteiten en het gebruik van de tokkelbaan vinden alleen plaats onder begeleiding (mededelingen E. A. van de Vendel, provincie Groningen, mei 2017)

Er is hier ook een opgave van waterschap Noorderzijlvest ten aanzien van de dijkversterking. Mogelijk wordt de dijk hier halverwege Kollumeroord doorgetrokken, zodat het gebied in twee horizontale helften wordt gesneden. Dit leidt ertoe dat het noordelijk deel van Kollumeroord natter zal worden. De paden moeten dan iets verhoogd worden aangelegd. Dat betekent ook dat er meer transportbewegingen moeten plaatsvinden tijdens de aanlegfase (mededelingen E. A. van de Vendel, provincie Groningen, mei 2017).
Verder wordt in het zuiden van het Diepsterbos een deel ingericht als speelbos en wordt een bestaand riet/grasveldje ingericht als picknicklocatie. Verder zijn er een aantal kleine open delen in het bos aangemerkt voor nog nader aan te duiden activiteiten
In het rietland tussen het Natuurcentrum Kollumeroord aan de Slikweg en het Diepsterbos is op de driesprong een enkele meters hoge ligvlonder gepland. Het gehele plan is opgenomen als bijlage 1.

2.2 Natuur en recreatie in Zoutkamp

2.2.1 Gebiedsbeschrijving

Het relevante onderdeel van het plangebied is een bosperceel op de landtong ten zuiden van de haven Hunzegat (vanaf nu landtong Hunzegat). Het perceel ligt ten westen van Zoutkamp ingesloten tussen het Hunsingokanaal en de haven Hunzegat.
Het bosperceel bestaat vooral uit esdoorn en gewone es en enkele lindes. In het zuidoosten staat een rij hoge populieren. In de ondergroei staat veel kleefkruid, grote brandnetel, geel nagelkruid en liguster. In het bos ligt opvallend veel puin en afval.
Vanaf de dijk langs de Panserweg loopt een verhard pad het bos in. Dit pad splitst zich richting het noordwesten in een onverharde pad dat richting de Strandweg loopt en in een onduidelijk pad dat verder de landtong op gaat. In het bos loopt dit onverhard wandelpaadje helemaal naar het einde van het bos. Het pad is onverhard en is ontstaan doordat bewoners uit de omgeving er af en toe de

hond uit laten. Gedurende het veldseizoen groeit dit paadje dicht met fluitenkruid en brandnetels. Zie Foto 4 voor een impressie van het gebied.

A *B*

Foto 4 *A: Het onderzochte bosperceel ten noorden van het Hunsingokanaal*
B: Het paadje naar de punt van de landtong groeit dicht gedurende het seizoen

2.2.2 Planbeschrijving

Het plan is een onderdeel van het plan natuur en recreatie Zoutkamp. Het gaat om het creëren van een wandelpad in het bosperceel op de smalle landtong ten zuiden van de jachthaven Hunzegat. Het wandelpad wordt niet verhard, het zal alleen open gemaaid worden. Zie Figuur 1 voor de ligging van het geplande maaipad.

Figuur 1 *Het onderzocht bosje met bestaand pad (geel) en het te creëren maaipad (rood), Bron Provincie Groningen tek 100371-20*

2.3 Nieuw wandel- en fietspad Zoutkamperplaat

2.3.1 Gebiedsbeschrijving

Het plangebied is een deel van de Zoutkamperplaat. Dit gebied ligt een kleine twee kilometer ten westen van Zoutkamp. De Zoutkamperplaat is een half open gebied met extensief beheerd (kruiden-

rijk) grasland. In het gebied staan veel wilgen en meidoornstruweel. Er wordt begraasd door Schotse Hooglanders en konikpaarden. Voor een indruk van het gebied zie 0 voor een indruk van het gebied.

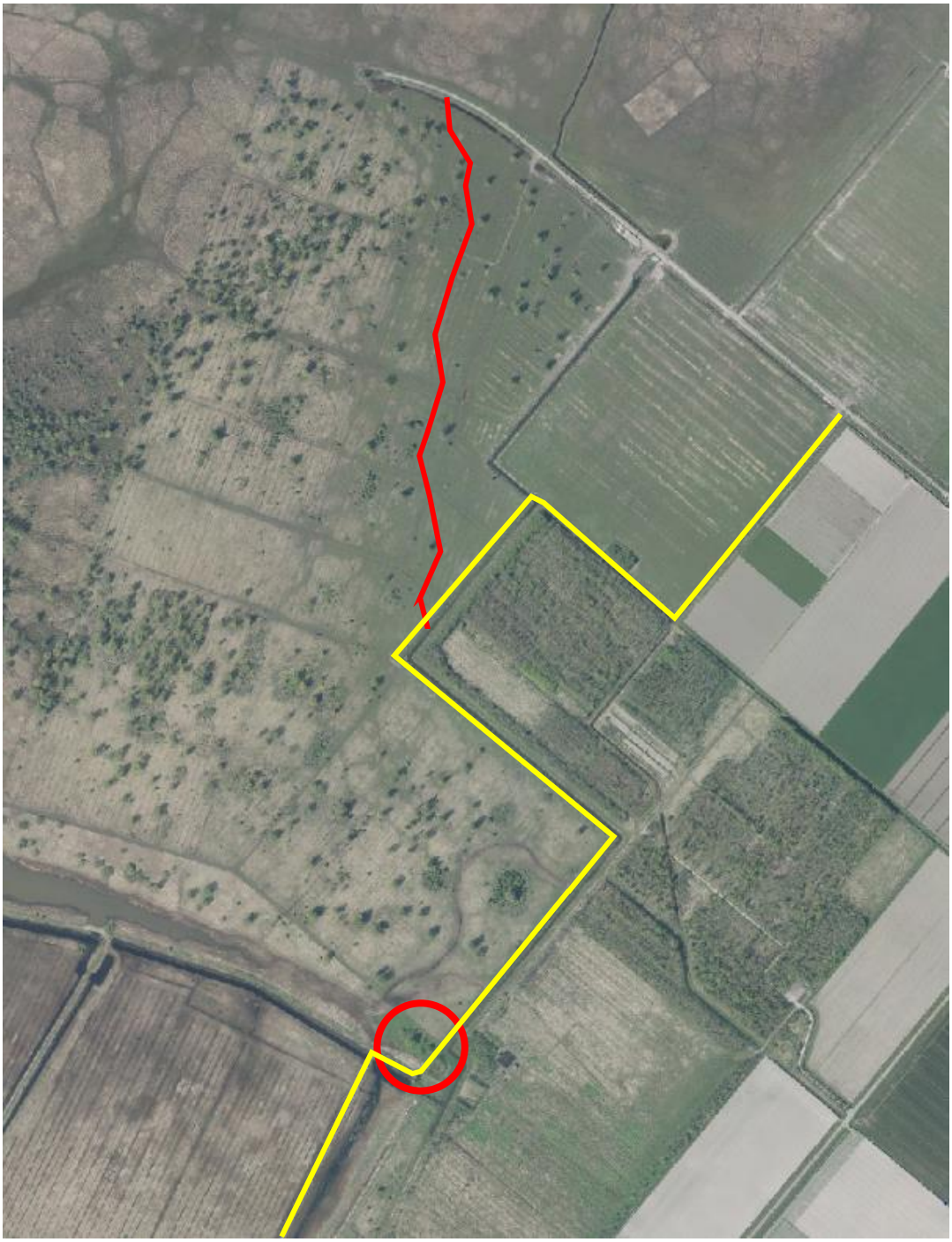
2.3.2 Planbeschrijving

Het voornemen bestaat uit de realisatie van een nieuw wandel- en fietspad op de Zoutkamperplaat, al dan niet gecombineerd met een uitkijktoren. De precieze invulling van dit plan is een aantal keer gewijzigd. Bij de start van het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten in de verschillende deelgebieden was nog sprake van dat enkel het bestaande fietspad zou worden verbreed en dat een nieuw uitkijkpunt (toren of bult) in het verlengde van de watergang Babbelaar en Rechteind zou worden gerealiseerd. Zie Figuur 2 voor de locatie van de nieuw te realiseren uitkijkpunt en de fietspaden. Foto 4 en Foto 5 geven een indruk van het gebied.
Gedurende het proces is dit toch weer veranderd en kwam een variant in beeld van de aanleg van een fietspad via de Zoutkamperplaat die ter plekke bestaat uit extensief grasland met wilgen en meidoornstruweel, naar het bestaande fietspad langs de noordwest punt van het Kruitfabriekbosje. Deze wijziging was tijdens de start van het onderzoek naar jaarrond beschermde nesten niet duidelijk. Daarom zijn er minder onderzoeksrondes uitgevoerd in dit deelgebied dan in andere deelgebieden. We verwachten niet dat dit gevolgen heeft voor de conclusies en consequenties van dit onderzoek.

A *B*

Foto 5 *A: Het zoekgebied voor het uitkijkpunt*
B: Het grasland waar mogelijk het fietspad komt. Naar het westen toe staan steeds meer wilgen en mei doornstruweel

Figuur 2 *Zoutkamperplaat met bestaand fietspad (geel) welke mogelijk verbreed wordt. Rood is het mogelijk aan te leggen fietspad vanaf 100 meter voor de uitkijkbult. De rode cirkel geeft het zoekgebied aan waar mogelijk een uitkijkpunt wordt gerealiseerd.*

3 | Methode

3.1.1 Bronnenonderzoek

Voor het bepalen van de verspreiding van jaarrond beschermde nesten is gebruik gemaakt van Broedvogelmonitoring in het Lauwersmeer in 2015 (R. Kleefstra en P. de Boer, 2015) en aanvullende gegevens van Staatsbosbeheer.
Daarnaast is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) meerdere malen geraadpleegd.

3.1.2 Veldonderzoek

Per deelgebied waren op basis van het habitat en de bekende verspreidingsgegevens de te verwachte soorten verschillend. De onderzoeksinspanning per deelgebied kan daardoor sterk verschillen. De deelgebieden zijn onderzocht op:

Kollumeroord

- Ransuil
- Havik
- Buizerd
- Sperwer
- Boomvalk

Landtong Hunzegat

- Ransuil
- Buizerd
- Sperwer

Zoutkamperplaat

- Buizerd
- Boomvalk

De methodiek van het veldonderzoek is hoofdzakelijk gebaseerd op de Handleiding veldonderzoek roofvogels (R. Bijlsma, 1997). Deze methodiek is ook grotendeels overgenomen als SOVON telrichtlijn. Voor de ransuil is de methodiek volledig gebaseerd op de SOVON telrichtlijnen. Om het juiste moment het veld in te gaan is de site waarneming.nl nauwlettend in de gaten gehouden. Op het moment dat er veel meldingen van roepende ransuilen werden gedaan in de omgeving, is een veldbezoek gepland.
De overige roofvogels zijn overdag of vroeg in de ochtend geïnventariseerd. Voor de boomvalk is nog een extra avondbezoek gedaan op 29 mei 2018 om op libellen jagende dieren te kunnen waarnemen. Bij het onderzoek naar roofvogels is vroeg in het voorjaar op 29 maart 2018 een ronde gedaan waarbij alle nesten van zwarte kraai of groter zijn ingemeten. Dit moment is gekozen omdat er dan nog geen blad aan de bomen zit en nesten eenvoudiger te vinden zijn. Veel roofvogels keren terug naar hun nest van het voorgaande jaar. Soorten als ransuil en boomvalk maken graag gebruik van oude kraaiennesten. Door de grote nesten vlak voor het broedseizoen al in kaart te brengen is de trefkans op een bezet nest in het broedseizoen vele malen groter.
Tijdens het onderzoek is onder andere gelet op baltsende vogels (zicht/geluid), fysieke nesten, jagende vogels, bedelende jongen (meestal met veel geluid), braakballen, ruiveren en poep. De volledige methodiek is terug te vinden in de eerder genoemde handleiding.
Er zijn in totaal 13 bezoeken gebracht aan het gebied waarvan de meeste aan het Kollumeroord.

Kollumeroord

Het gebied Kollumeroord is het meest frequent bezocht. In totaal zijn 13 rondes uitgevoerd. In dit gebied zijn de meeste soorten (ransuil, havik, buizerd, sperwer en boomvalk) te verwachten en het gebied is groot en het minst overzichtelijk van de te onderzoeken gebieden. In februari is begonnen met ransuil onderzoek en begin augustus is de laatste ronde naar boomvalken uitgevoerd. Het onderzoek naar ransuilen is in het vroege voorjaar uitgevoerd om baltsende dieren 's nachts te horen. Omdat de soort een relatief zacht geluid maakt, is ook gebruik gemaakt van het afspelen van ransuil baltsgeluid. Later in het seizoen op 4 juni 2018 en 4 juli 2018 is 's nachts geluisterd naar bedelroepende jonge ransuilen.

Alle onderzoeken zijn onder geschikte weersomstandigheden uitgevoerd, behalve het eerste onderzoek naar ransuil. Dit eerste onderzoek is met matige vorst uitgevoerd. Ransuilen zijn doorgaans stiller wanneer het vriest (W. van Manen, 2000). Deze onderzoeksronde is daarom over gedaan op 12 maart 2018. De tweede ronde is op 26 maart 2018 uitgevoerd. In zijn geheel is het onderzoek naar ransuil twee weken later uitgevoerd dan in eerste instantie was gepland.
Vanaf half februari tot en met begin maart was er telkens lichte tot matige nachtvorst en vroor het overdag ook geregeld waardoor de roepactiviteit van de ransuilen wat later opgang kwam. Het uitgevoerde onderzoek naar ransuilen is voldoende betrouwbaar.
In Tabel 1 zijn alle onderzoeksronde weergegeven en de weersomstandigheden waaronder is geïnventariseerd.

Ronde	Datum (2018)	Doelsoort	Zon op/ zon onder	Starttijd-eindtijd	Temperatuur in ℃	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewolking
1	27 februari	ransuil	18:09	19:30 – 22:00	-5	3	lichte sneeuw	half bewolkt
2	06 maart	buizerd havik	7:11	09:45-13:45	3-9	3	geen	half bewolkt
3	12 maart	ransuil	18:33	18:45-21:00-	10-7	2	lichte regen laatste uur	volledig bewolkt
4	26 maart	ransuil	19:59	20:00:22:45	6	1	geen	zwaar bewolkt
5	29 maart	nesten algemeen buizerd havik sperwer	7:16	15:00-18:15	7	3	geen	zwaar bewolkt
6	19 april	buizerd havik sperwer	6:27	12:00-16:00	25	2	geen	licht bewolkt
7	3 mei	buizerd havik sperwer boomvalk	5:57	6:30	8-12	2	geen	onbewolkt
8	29 mei	buizerd havik sperwer boomvalk	5:16/ 21:49	13:40-16:45 21:00-22:15	27	2	geen	onbewolkt
9	4 juni	ransuil (jongen)	21:57	23:30	15	2	motregen	volledig bewolkt

10	21 juni	buizerd havik sperwer boomvalk	5:06	6:00-9:00	14	4	buien	zwaar bewolkt
11	4 juli	ransuil (jongen)	22:04	22:45-1:00	15	0	geen	half bewolkt
12	12 juli	buizerd havik sperwer boomvalk	5:22	9:15-12:15	18-22	2	geen	volledig bewolkt
13	8 augustus	boomvalk (jongen)	6:02	11:30-13:30	24	4	geen	Zwaar bewolkt

Tabel 1 Weergave van de weersomstandigheden waaronder de onderzoeksrondes in Kollumeroord zijn uitgevoerd.

Landtong Hunzegat

Dit bosperceel is relatief klein en overzichtelijk. Daarnaast werden er minder soorten verwacht dan in Kollumeroord. De te verwachten soorten waren buizerd, ransuil en sperwer. Daarnaast is voor de zekerheid ook op boomvalk gelet. Deze soort is in de voorgaande jaren een aantal keer jagend en baltsend waargenomen boven delen van de Zoutkamperplaat dat op korte afstand ligt. Er zijn 10 onderzoeksrondes uitgevoerd. Net als de eerste ronde naar ransuilen in Kollumeroord, is deze eerste ronde op 27 februari onder waarschijnlijk te koude omstandigheden uitgevoerd. Deze ronde is opnieuw gedaan. Het onderzoek naar ransuilen is betrouwbaar uitgevoerd, omdat in de omgeving en ook in het Diepsterbos op de bewuste avonden baltsende ransuilen zijn waargenomen. In Tabel 2 zijn alle data en weersomstandigheden van de onderzoeksrondes weergegeven.

Ronde	Datum (2018)	Doelsoort	Zon op/ zon onder	Starttijd-eindtijd	Tempera-tuur in ℃	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewolking
1	27 februari	ransuil	18:09	18:20 – 19:20	-5	3	lichte sneeuw	half bewolkt
2	12 maart	ransuil	18:33	21:15-22:15	10-7	2	lichte regen laatste uur	volledig bewolkt
3	26 maart	ransuil	19:59	23:00-23:45	6	1	geen	zwaar bewolkt
4	29 maart	nesten algemeen buizerd sperwer	7:16	10:45-12:45	7	3	geen	zwaar bewolkt
5	19 april	buizerd sperwer	6:27	16:45-17:45	25	2	geen	licht bewolkt
6	3 mei	buizerd sperwer	5:57	13:00 – 14:00	12	2	geen	onbewolkt
7	29 mei	buizerd sperwer (boomvalk)	5:16/21:49	17:00-18:00 20:15-20:45	27	2	geen	onbewolkt
8	21 juni	buizerd sperwer (boomvalk)	5:06	12:45-13:45	14	4	buien	zwaar bewolkt

9	4 juli	ransuil (jongen)	22:04	1:00-1:30	15	0	geen	half bewolkt
10	12 juli	buizerd sperwer (boomvalk)	5:22	13:15-14:00	18-22	2	geen	volledig bewolkt

Tabel 2 Weergave van de weersomstandigheden waaronder de onderzoeksrondes op de landtong bij het Hunzegat zijn uitgevoerd

Zoutkamperplaat

Al tijdens de eerste ronde bleek dat er relatief weinig geschikte bomen rond het zoekgebied voor de uitkijkpost aanwezig zijn. Om deze reden zijn slechts vier bezoeken uitgevoerd. Het deel waar het fietspad mogelijk door het grasland komt is drie maal onderzocht. Ook in dit deel zijn weinig geschikte bomen te vinden binnen een verstoringszone van 75 meter van het fietspad. In Tabel 3 zijn alle data en weersomstandigheden van de onderzoekrondes weergegeven.

Ronde	Datum (2018)	Doelsoort	Zon op/ zon onder	Starttijd-eindtijd	Temperatuur in ℃	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewolking
1	29 maart	nesten algemeen buizerd	7:16	13:30-15:00	7	3	geen	zwaar bewolkt
2	3 mei	buizerd boomvalk	5:57	10:45-12:15	8-12	2	geen	onbewolkt
3	21 juni	buizerd boomvalk	5:06	9:30-12:30	14	4	buien	zwaar bewolkt
4	12 juli	buizerd boomvalk	5:22	12:15-13:00	18-22	2	geen	volledig bewolkt

Tabel 3 Weergave van de weersomstandigheden waaronder de onderzoeksrondes op de Zoutkamperplaat zijn uitgevoerd.

4 | Resultaten

4.1 Kollumeroord

Elke ronde zijn er waarnemingen gedaan van oude en of bezette nesten. Daarnaast zijn territoriale waarnemingen gedaan die niet altijd te herleiden waren tot een nestplaats. Hieronder wordt elk veldbezoek kort besproken.

De veldbezoeken

27 februari

Dit avond/nacht bezoek was gericht op het baltsgedrag van ransuilen. Op deze koude avond zijn geen relevante waarnemingen gedaan.

6 maart

Dit bezoek was gericht op baltsgedrag van buizerd en havik. Daarnaast zijn in het gebied alle aangetroffen grote nesten ingemeten. Er zijn meerdere oude nesten van buizerd en zwarte kraai aangetroffen. In het noorden van het Diepsterbos is een paartje buizerd waargenomen in de buurt van het bekende nest (zie quickscan, coördinaat 207.7619 - 594.1421). Het buizerdnest van vorig jaar bleek echter uit de berk gewaaid te zijn. Een opvallende waarneming is een grote roestplaats van ransuilen in meerdere wilgen op het terrein van Natuurlijk Kollumeroord (zie voor de locatie kaartbijlage 2). De uilen zelf zijn niet waargenomen. Op grond van de grote hoeveelheid braakballen is de roestplaats ontdekt (zie foto inzet pagina 2 braakbal ransuil).

12 maart

Dit avond/nacht bezoek was gericht op het baltsgedrag van ransuilen. Er zijn deze avond twee ransuilen waargenomen. Beide vogels reageerden op het afspelen van geluid. Eén vogel is waargenomen aan de noordrand van het Diepsterbos. Het dier riep zelf niet maar kwam op het afgespeelde geluid af. Het geslacht van de vogel kon niet bepaald worden. Van territoriaal gedrag was geen sprake.
Het tweede dier is aan de zuidkant van het gebied aangetroffen op en nabij het terrein van Natuurlijk Kollumeroord. Het betrof een mannetje dat duidelijk aan het baltsen was. Zowel de roep als het karakteristieke vleugelgeklap werden ten gehore gebracht. Doordat het dier gelokt is door geluid is kan het enkele honderden meters weg gevlogen zijn van een eventueel nest.

26 maart

Dit avond/nacht bezoek was gericht op het baltsgedrag van ransuilen. Er is deze avond wederom op het terrein van Natuurlijk Kollumeroord een baltsende ransuil waargenomen. Het dier is gelokt door middel van het afspelen van geluid. De ransuil kwam vanuit het oosten aanvliegen uit de richting van het paintballbosje.

29 maart

Deze onderzoeksronde was specifiek gericht op het inmeten van grote nesten en het is de periode waarin baltsende sperwers zich laten zien. Er zijn nesten van de zwarte kraai en buizerd ingemeten. Slechts één nest van een zwarte kraai was al bezet in een bosperceel aan de Slikweg. Er waren tenminste vijf buizerden in het gebied actief. Eén paartje hield zich op nabij het bekende nest in het noorden van het Diepsterbos en vertoonde baltsgedrag. Een ander paar vloog vooral boven het onbebouwde deel van het terrein van villapark Lauwerssee. Later kwam nog een vijfde buizerd te voorschijn. In het noordoostelijk deel van het Diepsterbos is een roepende havik gehoord. Sperwer is niet waargenomen.

19 april

Deze ronde was bedoeld voor het waarnemen van buizerd, havik en sperwer.
Er zijn twee bezette buizerdnesten vastgesteld deze ronde. Eén in een bosje op het noordelijke onbebouwde terrein van villapark Lauwerssee. Het andere nest ver buiten het plangebied in het zuidelijk bosperceel tussen Kwelderweg en Slenkpad.
Een paartje havik liet zich zien en horen in het noordoosten van het Diepsterbos. Er was duidelijk interactie met het paartje buizerd dat zich telkens ophield bij het bekende nest. Het paartje buizerd was inmiddels begonnen met het herstel van het uitgewaaide nest.
Boven het rietland ten noorden van Natuurlijk Kollumeroord liet een paartje bruine kiekendief zich goed zien. Er was echter geen sprake van balts.
Verder zijn er nog enkele oude kraaiennesten gevonden die in de vorige rondes niet waren opgemerkt.

3 mei

Deze ochtendronde was bedoeld voor het waarnemen van buizerd, havik, sperwer en boomvalk.
Tijdens deze onderzoeksronde zijn nog twee nieuwe bezette buizerdnesten gevonden. In een smal bosperceel tussen het villapark Lauwerssee en de weg Rijsdammen is een bezet nest gevonden. Het paartje buizerd dat bezig was met het herstel van het nest in het noorden van het Diepsterbos heeft zich waarschijnlijk laten wegjagen door het paartje havik en is op een andere locatie gaan broeden. Het nieuw gebouwde nest is ruim 200 meter noordoostelijker en is goed verscholen in een den gebouwd (zie bijlage 2 voor de locatie).
Havik is voor de derde maal roepend gezien en gehoord. Ditmaal wat zuidelijker dan eerder. Het dier zat in een boom vlak bij een open plek waar een picknickplaats is gepland. Goed was te zien dat het om een onvolwassen vogel ging.
Boomvalk en sperwer zijn niet waargenomen.

29 mei

Deze ronde is zowel overdag als tegen de avond uitgevoerd en bedoeld voor het waarnemen van buizerd, havik, sperwer en vooral boomvalk in de avond.
Er zijn geen nieuwe bezette of oude nesten gevonden. Een mannetje bruine kiekendief joeg boven het rietland ten noorden van Natuurlijk Kollumeroord. Boomvalk en sperwer zijn niet waargenomen. De overige gevonden bezette nesten waren allemaal nog bezet door buizerd (4 nesten) en zwarte kraai (1 nest).

4 juni

Deze avondronde was bedoeld voor het waarnemen van jonge ransuilen. Er zijn geen ransuilen waargenomen.

21 juni

Deze ochtendronde was vooral bedoeld om toch nog boomvalk waar te nemen. Er zijn geen boomvalken waargenomen. Op de bezette buizerdnesten konden inmiddels donsjongen worden waargenomen. Het bezette kraaiennest aan de Slikweg was inmiddels verlaten of uitgevlogen.

4 juli

Dit nachtelijk bezoek was gericht op het waarnemen van jonge ransuilen. Er is één waarneming gedaan van een jagende ransuil (adult) nabij de splitsing Slikweg-Rijstdammen. De uil leek van het nabijgelegen erf aan de Kwelderweg te komen. Rondom dit erf staan hoge populieren en naaldbomen. Een nestlocatie op het erf is niet uitgesloten. Er zijn echter geen roepende jongen gehoord.

12 juli

Dit late ochtendbezoek was vooral bedoeld om alsnog boomvalken waar te nemen. De soort is niet gevonden. Op de buizerdnesten waren de jongen nu goed te zien. Op het nest langs aan de Rijsdammen waren twee buizerdjongen te zien. Op het nest in het bosje op het terrein van villapark Lauwerssee was slechts één jong te zien. Het nest in het noorden van het Diepsterbos ligt te ver-

scholen waardoor de jongen niet konden worden gezien. Onder het nest lag een groot dood donsjong.

8 augustus

Dit laatste bezoek was gericht op jonge boomvalken. De soort is wederom niet waargenomen. Geen van de buizerdnesten was al uitgevlogen. Buizerd vliegt doorgaans tussen half en eind juli al uit. In het gebied is de soort dit jaar laat begonnen met de eileg.

Overige opvallende waarnemingen

In het gebied broeden meerdere soorten vogels van de Rode lijst. Gedurende het veldbezoek zijn de volgende soorten waargenomen: wielewaal, grauwe vliegenvanger, matkop, goudvink, koekoek en spotvogel. Dit is geen volledig lijst omdat er geen volledige BMP-telling is uitgevoerd.

Samenvatting

Er zijn vier bezette nesten van buizerd aangetroffen waarvan één buiten het gebied Kollumeroord. Er is slechts één bezet kraaiennest aangetroffen. Er is een ransuil territorium op of nabij het terrein van Natuurlijk Kollumeroord. Een nest is echter niet aangetroffen. Op het terrein van Natuurlijk Kollumeroord is een grote winterroestplaats van ransuilen aanwezig. Havik heeft een territorium in het noorden van het Diepsterbos. Het gaat om onvolwassen vogels die er niet in zijn geslaagd tot broeden te komen. In Tabel 4 zijn de coördinaten aangegeven van de relevante nesten en waarnemingen. In bijlage 2 zijn de locaties in kaart gebracht.
In hoofdstuk vijf wordt ingegaan op de locaties van de buizerdnesten en het ransuilterritorium plus roestplaats en een mogelijk effect daarop door de plannen.

volgnummer	Soort	Type waarneming	Coördinaat
1	buizerd	bezet nest	208.323 - 593.340
2	buizerd	bezet nest	208.039 - 593.589
3	buizerd	bezet nest	207.706 - 592.617
4	buizerd	bezet nest	207.878 - 594.277
5	buizerd	oud nest	207.762 - 594.142
6	zwarte kraai	bezet nest	208.272 - 593.068
7	zwarte kraai	oud nest	208.508 - 593.115
8	zwarte kraai	oud nest	207.889 - 593.175
9	zwarte kraai	oud nest	207.882 - 593.186
10	zwarte kraai	oud nest	208.291 - 593.437
11	zwarte kraai	oud nest	207.651 - 593.707
12	zwarte kraai	oud nest	208.094 - 593.155
13	zwarte kraai	oud nest	207.901 - 592.864
14	ransuil	territorium	207.948 - 593.187

15	ransuil	massa roestplaats winter	207.952 - 593.120
16	havik	territorium	207.837 - 594.021

Tabel 4 Aangetroffen bezette, oude nesten en overige relevante waarnemingen

4.2 Landtong Hunzegat

Elke ronde zijn er waarnemingen gedaan van oude en of bezette nesten. Daarnaast zijn territoriale waarnemingen gedaan die niet altijd te herleiden waren tot een nestplaats. Hieronder wordt elk veldbezoek kort besproken.

27 februari

Dit avond/nacht bezoek was gericht op het baltsgedrag van ransuilen. Op deze koude avond zijn geen ransuilen waargenomen. Het westelijk deel van de landtong blijkt een slaapplaats te zijn van zeker 500 kauwtjes opvallend genoeg gemengd met enkele tientallen zwarte kraaien.

12 maart

Dit avond/nacht bezoek was gericht op het baltsgedrag van ransuilen. Er zijn geen ransuilen waargenomen. De slaapplaats van kauwtjes en zwarte kraai werd nog steeds gebruikt.

26 maart

Dit avond/nacht bezoek was gericht op het baltsgedrag van ransuilen Er zijn geen ransuilen waargenomen. De slaapplaats van kauwtjes en zwarte kraai werd nog steeds gebruikt.

29 maart

Deze onderzoeksronde was specifiek gericht op het inmeten van grote nesten en het is de periode waarin baltsende sperwers zich laten zien.
Er zijn vier grote nesten ingemeten. Bij één nest op het puntje van de landtong was al een zwarte kraai aanwezig. Verder is buizerd en een zwevende sperwervrouw waargenomen. Onder twee met klimop begroeide bomen zijn meerdere ransuilbraakballen gevonden. Het betreft een kleine winterroestplaats.

19 april

Deze ronde was bedoeld voor het waarnemen van buizerd en sperwer.
Er is ten noorden van de landtong in een smal elzenbosje een buizerd op het nest aangetroffen. Wederom was er een sperwervrouw aanwezig. Deze vloog laag over en ging daarna hoog zweven.
Twee grote nesten op de landtong waren nu bezet door zwarte kraai.

3 mei

Deze ochtendronde was bedoeld voor het waarnemen van buizerd, sperwer en eventueel boomvalk
De buizerd zat wederom op het nest. De zwarte kraai halverwege de landtong zat op het nest en het nest aan het einde van de landtong was (tijdelijk?) verlaten. Sperwer en boomvalk zijn niet waargenomen.

29 mei

Deze ronde is zowel overdag als ‘s avonds uitgevoerd en bedoeld voor het waarnemen van buizerd, sperwer en eventueel boomvalk in de avond. Er zijn geen nieuwe broedgevallen vastgesteld. Sperwer was ditmaal afwezig. De boomvalk is niet waargenomen.
Het nest van zwarte kraai aan het einde van de landtong was wederom verlaten. Mogelijk is het broedsel mislukt.

21 juni
Deze ronde was vooral bedoeld om eventueel toch nog boomvalk waar te nemen. Boomvalk is niet waargenomen. In het buizerdnest was slechts één donsjong te zien.

4 juli
Dit nachtelijk bezoek was gericht op het waarnemen van jonge ransuilen.
Er zijn geen ransuilen waargenomen.

12 juli
Dit laatste bezoek was gericht op eventueel uitvliegende sperwers waar te nemen of jonge boomvalken op het nest te horen. Er zijn geen sperwers en boomvalken waargenomen.

Overige opvallende waarnemingen
Er zijn geen soorten van de Rode lijst waargenomen. De slaapplaats van tenminste 500 kauwtjes is het vermelden waard.

Samenvatting
Op korte afstand van de landtong is één bezet buizerdnest aangetroffen en op de landtong twee bezette zwarte kraaiennesten. Er is een kleine winterroestplaats van ransuil aanwezig in twee met hedera begroeide bomen vlak naast de landtong. In Tabel 5 zijn de relevante waarnemingen weergegeven. In bijlage 3 staan de waarnemingen op kaart. Sperwer heeft zich tweemaal laten zien maar broedt niet op of op korte afstand van de landtong.

volgnummer	Soort	Type waarneming	Coördinaat
17	buizerd	bezet nest	215.658 - 595.304
18	zwarte kraai	bezet nest	215.632 - 595.204
19	zwarte kraai	bezet nest	215.355 - 595.144
20	zwarte kraai	oud nest	215.630 - 595.204
21	ransuil	roestplaats	215.703 - 595.316

Tabel 5 Aangetroffen bezette, oude nesten en overige relevante waarnemingen

4.3 Zoutkamperplaat

Elke ronde zijn er waarnemingen gedaan van oude en of bezette nesten. Daarnaast zijn territoriale waarnemingen gedaan die niet altijd te herleiden waren tot een nestplaats. Hieronder wordt elk veldbezoek kort besproken.

29 maart
Deze onderzoeksronde was specifiek gericht op het inmeten van grote nesten.
Nabij de Hoge Zuidwal is een bezet zwarte kraaiennest aangetroffen in een wilg. Een havik man vloog over in zuidwestelijke richting met volle krop. De locatie zoekgebied uitkijktoren in het verlengde van de watergang Babbelaar en Rechteind bleek weinig geschikte bomen te tellen voor een roofvogelnest binnen een eventuele verstoringszone. Besloten is om meer tijd te besteden aan overige locaties dan aan deze minder geschikte locatie.

3 mei
Deze ochtendronde was bedoeld voor het waarnemen van buizerd en boomvalk.
Er zijn geen roofvogels nabij het zoekgebied uitkijkpunt waargenomen.

21 juni

Deze ochtendronde was vooral bedoeld om boomvalk waar te nemen.
Buizerd noch boomvalk zijn in het plangebied waargenomen. Wel zijn andere roofvogels gezien: een jagende torenvalk en een bruine kiekendief. Een nest van een torenvalk is niet gevonden. Nabij het gebied zijn enkele torenvalkkasten geplaatst. Mogelijk nestelt de soort daar. Dit is verder niet onderzocht omdat dit ruim buiten het plangebied is en de soort onder categorie 5 valt van de lijst jaarrond beschermde nesten. Categorie 5 wil zeggen dat nesten alleen jaarrond beschermd zijn wanneer er zwaarwegende ecologische redenen zijn.
Bruine kiekendief broedt in de rietvelden. Er zijn geen aanwijzingen gevonden dat de soort vlakbij het zoekgebied broedt. Daarnaast bouwt de soort jaarlijks een nieuw nest. De soort is dan ook niet aangemerkt als vogel met een jaarrond beschermd nest.

12 juli

Dit late ochtendbezoek was vooral bedoeld om alsnog boomvalken waar te nemen.
De soort is niet waargenomen. Andere soorten met jaarrond beschermde nesten evenmin.

Overige opvallende waarnemingen

Tijdens de veldbezoeken zijn een aantal Rode lijst soorten genoteerd: grauwe klauwier, grauwe vliegenvanger, kneu, graspieper en veldleeuwerik. Vooral de grauwe klauwier is zowel landelijk als in het Lauwersmeer een zeldzame soort. Landelijk zit de soort in de lift, maar het gaat nog steeds om een kleine broedpopulatie.

Samenvatting

In het gebied is alleen een bezet nest van zwarte kraait aangetroffen. Dit nest ligt vlak bij de Hoge Zuidwal net voorbij de kraal.
Er broedt mogelijk een havik op de Zoutkamperplaat, maar ver buiten de invloedsfeer van de plannen. In Tabel 6 zijn alle relevante waarnemingen weergegeven. In de bijlage 4 is het nest in kaart gebracht.

volgnummer	Soort	Type waarneming	Coördinaat
21	Zwarte kraai	bezet nest	213.275 - 595.359

Tabel 6 Aangetroffen bezette, oude nesten en overige relevante waarnemingen

5 | Effectbeoordeling

5.1 Inleiding

5.1.1 Aanpak effectbeoordeling

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

De nesten van verschillende roofvogels zijn jaarrond beschermd onder de Wet natuurbescherming. Deze jaarronde bescherming is toegekend aan soorten die vaak meerdere jaren achtereen hetzelfde nest gebruiken (zoals de buizerd), of niet zelf in staat zijn een nest te bouwen (zoals de ransuil).

Bij een beoordeling van de mogelijke effecten van de ontwikkelingen op de jaarrond beschermde nesten van de roofvogels draait het erom of de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (Wnb) worden overtreden. De voor vogels relevante verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.1. van de wet:

1. Het is verboden opzettelijk vogels te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

De relevante vragen in dit geval zijn of er als gevolg van de ontwikkelingen nesten verloren gaan doordat bijvoorbeeld de nestbomen worden gekapt, en of er verstoring kan optreden, en zo ja, of die verstoring ook zodanig is dat de functionaliteit van het nest in het geding komt.

Voor het beantwoorden van deze vragen hebben we de aangetroffen nesten en rustplaatsen over de geplande ontwikkelingen geprojecteerd. Hierbij hebben we ook rekening gehouden met de bekende verstoringsafstanden van specifieke vogelsoorten.

Ontheffingsplicht

Indien de verbodsbepalingen worden overtreden, dan kan het voornemen alleen doorgang vinden als hiervoor een ontheffing in het kader van de Wnb is verleend. Om in aanmerking te komen voor een ontheffing Wet natuurbescherming wordt getoetst aan de Europese Vogelrichtlijn. Een aanvraag wordt beoordeeld aan de hand van de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing
- **Aanwezigheid wettelijk belang**
- Het plan doet geen afbreuk aan het streven om de gunstige staat van instandhouding van populaties te laten voortbestaan.

Wettelijke belangen

In de Vogelrichtlijn is slechts een beperkt aantal belangen aangegeven op grond waarvan een ontheffing kan worden verkregen:

- Belang volksgezondheid of openbare veiligheid
- Belang van veiligheid luchtverkeer
- Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren
- Ter bescherming van flora en fauna
- Voor onderzoek of onderwijs, uitzetten of herinvoeren soorten
- Selectief vangen, onder zich hebben of verstandig gebruik van vogels

Voorkomen van overtreding van de verbodsbepalingen

In het geval van het Rondje Lauwersmeer, meer specifiek de voor deze toetsing relevante onderdelen, kan eigenlijk geen beroep worden gedaan op één van de hierboven genoemde belangen. Daarom zal het niet mogelijk zijn om voor deze deelprojecten of het project Rondje Lauwersmeer in het geheel een ontheffing te krijgen in het kader van de Wnb.

Daarom is het zaak overtreding van de Wnb te voorkomen. In de volgende paragrafen bespreken we per deelproject de effecten en geven we indien aan de orde advies hoe overtreding van de Wnb kan worden voorkomen.

5.2 Kollumeroord

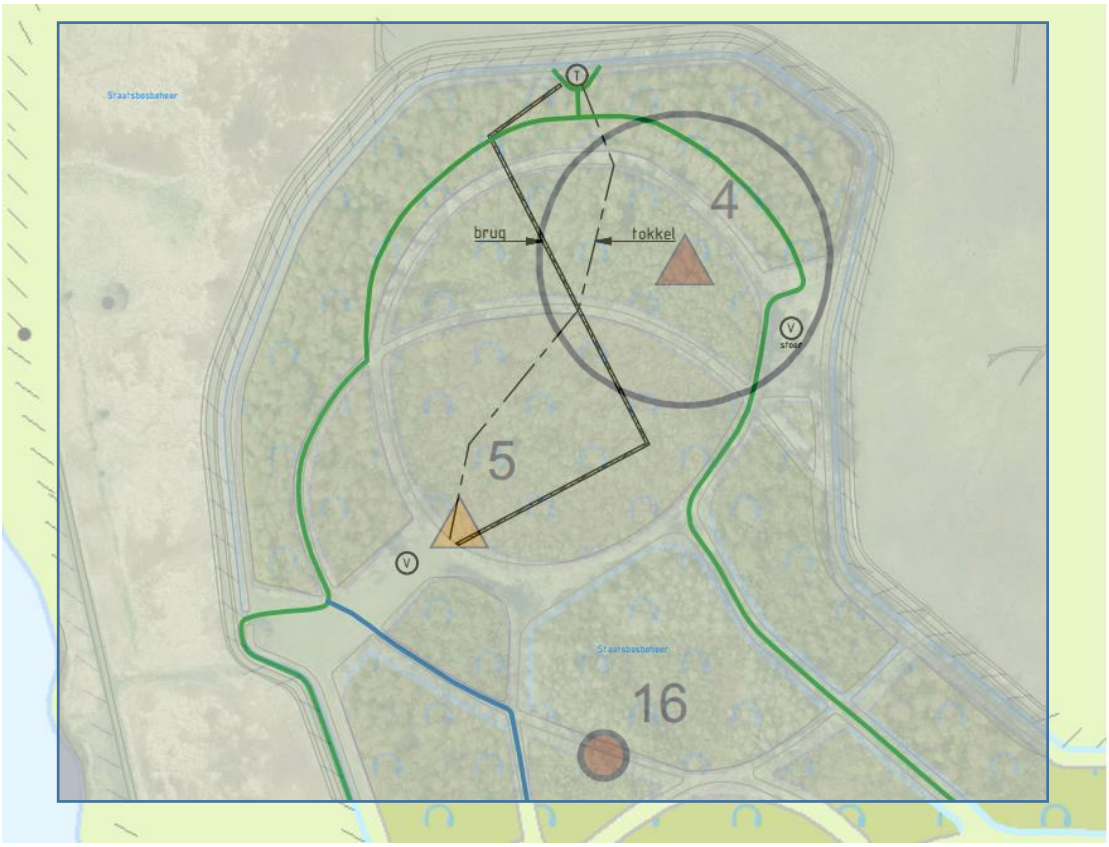
5.2.1 Effectbeoordeling

Op basis van de locaties van de aangetroffen nesten en verstoringscontour rond het nest is beoordeeld of er door het voornemen verstoring of vernietiging van nesten optreed.

In Bijlage 2 zijn alle waargenomen buizerdnesten voorzien van een 75 meter buffer. Deze buffer is gekozen als zone waar binnen buizerd verstoord wordt door menselijke activiteiten (Bron Kennisdocument buizerd, Bij 12). Voor één nest blijkt een conflict met de geplande inrichting. Het gaat om het meest noordelijke buizerdnest in het Diepsterbos aangeduid met het cijfer 4 in de bijlage. Wanneer de kaart met bufferzone en de tekening 100371-5 (Provincie Groningen) over elkaar worden geprojecteerd blijkt dat de verstoringszone over een deel van de geplande tokkelbaan en Borneobrug valt (zie Figuur 3). Daarnaast valt de zone over een veldje aangeduid met een V van vermaak en over de hoofdroute. Wanneer het huidige plan wordt uitgevoerd is er sprake van een overtreding op de Wet natuurbescherming.

De overige drie nesten van buizerd liggen zo danig dat er geen verstoring dan wel vernietiging aan de orde zal zijn. Buizerdnest 1 (zie Bijlage 2) ligt langs de weg Rijsdammen. Hier zijn geen ontwikkelingen gepland. Buizerdnest 2 ligt niet in het plangebied maar wel nabij de geplande hoofdroute door het gebied. De afstand tot de hoofdroute is ruim 100 meter en valt hier mee buiten de verstoringszone. Buizernest 3 ligt ver buiten het plangebied en zal geen verstoring ondervinden door het voornemen.

De roestplaats van de ransuilen in de winter op het terrein van Kollumeroord is al enige jaren bekend (bron: NDFF) Tot dusver lieten de uilen zich niet verstoren door menselijke activiteit op het terrein van Natuurlijk Kollumeroord. In de winter zijn de activiteiten op het terrein beduidend minder waardoor de uilen voldoende rust hebben. Daarnaast is de soort op haar roesplaats weinig verstoringsgevoelig. In de herfst en winter zoekt de ransuil juist vaak dorpen of wijken met veel bomen (het liefst met groenblijvende soorten) als rustplaats. In bebouwd gebied is de ransuil relatief veilig voor de havik. Wanneer de geplande activiteiten op het terrein net als voorheen zich voornamelijk concentreren in het zomer halfjaar wordt geen verstoring verwacht.

Figuur 3 *Verstoringszone van 75 meter (zwarte ring) om het aangetroffen buizerdnest (rode driehoek) geprojecteerd over de plannen rondom de tokkelbaan en Borneobrug. De hoofdroute is groen, blauwe lijn is overige route, V staat voor nader in te vullen vermaak. Overige symbolen zijn niet relevant.*

5.2.2 Oplossing en voorwaarden

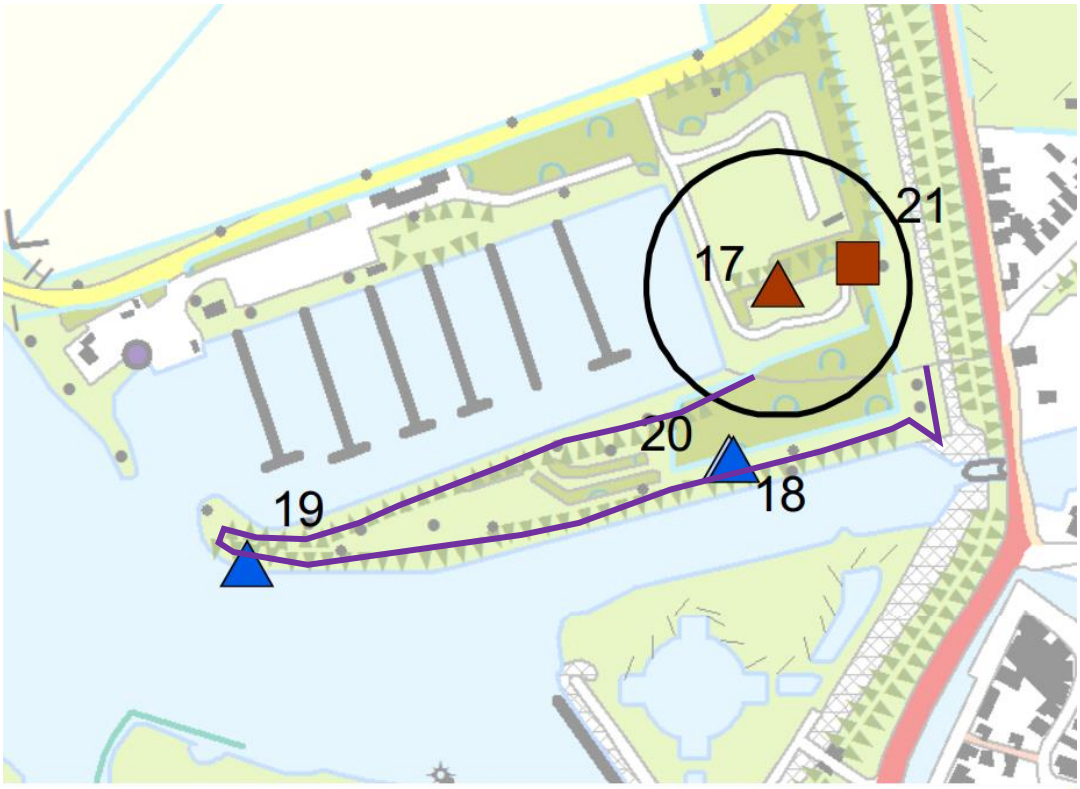
Door het verleggen van de routes van de tokkelbaan en Borneobrug buiten de verstoringszone kan een overtreding op de Wet natuurbescherming worden voorkomen. Ook het verleggen van de hoofdwandelroute (groene lijn in figuur 3) is een noodzakelijk besluit. De route zou bijvoorbeeld buiten om het oostpunt heen kunnen worden geleid naar de toren. Het veldje ten oosten van de nestlocatie waar nu activiteiten zijn gepland (aangeduid met een V in figuur 3) moet vrij gehouden worden van activiteiten.

5.3 Landtong Hunzegat

5.3.1 Effectbeoordeling

Vlak ten noorden van de landtong is een buizerdnest aangetroffen (zie Figuur 4, rode driehoek nr.17). De verstoringszone valt over het bestaande verharde bospad en over een deel van het te realiseren maaipad. Tijdens het veldbezoek bleek dat de buizerd tot eind mei iedere keer weer opvloog wanneer de waarnemer zo stil mogelijk over het verharde bospad liep. Doordat tot eind mei het bladerdek nog niet heel dicht was, kon de buizerd de ecoloog zien. Er was sprake van visuele verstoring.
Op dit moment lijkt het bosje vooral gebruikt te worden door mensen uit Zoutkamp die hun hond willen uitlaten.
Wanneer door het realiseren van een maaipad meer mensen het bosje gaan gebruiken als wandelroute zal de buizerd nog vaker verstoord worden dan nu al het geval is. Uiteindelijk zal dat leiden tot

het mislukken van een broedsel en permanent vertrek van de buizerd. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

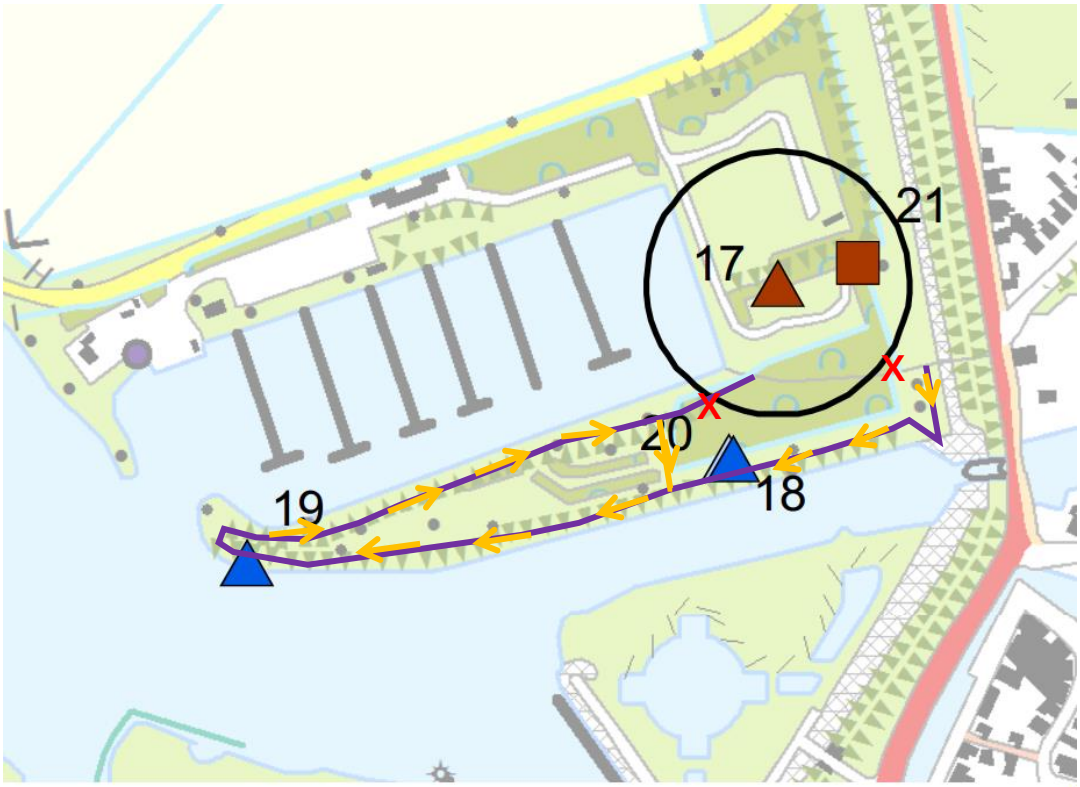

Figuur 4 *Het buizernest (rode driehoek) met verstoringszone van 75 meter (zwarte cirkel) ten opzicht van het geplande maaipad (paarse lijn). De grijze lijn is het bestaande pad. Overige symbolen: blauwe driehoek is bezet nest zwarte kraai, licht blauwe driehoek is oud nest zwarte kraai en rode vierkant is kleine herfst/winterrustplaats ransuil*

5.3.2 Oplossing en voorwaarden

Een eenvoudige oplossing is het aanhouden van één pad om de landtong op en af te gaan. Het verharde pad wordt afgesloten tijdens het broedseizoen van de buizerd. De broedperiode is 15 maart tot en met 15 augustus.
De landtong wordt betreden via het zuidelijk gelegen maaipad. Om een rondje te kunnen lopen wordt een verbinding gemaakt (zie Figuur 5 voor een mogelijke looproute).

Het maaien van het pad kan in het broedseizoen van vogels. Mogelijk worden enkele soorten tijdelijk verstoord, echter de verstoring is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoorten.

Figuur 5 *Alternatieve looproute waarbij geen sprake is van verstoring. De gele pijlen geven een mogelijke looprichting weer. De rode kruizen geven aan dat het pad binnen de verstoringszone niet in het broedseizoen (15maart-15 augustus) mag worden betreden. Overige symbolen: blauwe driehoek is bezet nest zwarte kraai, licht blauwe driehoek is oud nest zwarte kraai en rode vierkant is kleine herfst/winterrustplaats ransuil.*

5.4 Zoutkamperplaat

5.4.1 Effectbeoordeling

In het gehele gebied binnen de te verwachten verstoringszones zijn in 2018 geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Er is juridisch niet sprake van een conflict op het gebied van soortbescherming mits de aanlegfase buiten het broedseizoen plaatsvindt. De aanlegfase moet plaats vinden in de periode 1 september tot 1 maart.

5.4.2 Oplossing

Niet van toepassing

5.5 Samenvatting

5.5.1 Kollumeroord

- Door het huidige voornemen vindt een overtreding van de Wet natuurbescherming plaats.
- Het gaat om de verstoring van een buizerdnest in het noorden van het Diepsterbos waar een tokkelbaan, Borneobrug en veldje met vermaak zijn gepland. Ook de hoofd wandelroute doorkruist de verstoringszone van het buizernest.
- Door het aanpassen van de routes van tokkelbaan, Borneobrug en hoofdwandelroute buiten de verstoringszone en op het bewuste grasveldje geen activiteiten te plannen, kan eenvoudig een overtreding worden voorkomen.
- De aanlegfase vindt plaats in de periode 1 september – 1 maart.

5.5.2 Landtong Hunzegat

- Door het huidige voornemen vindt een overtreding van de Wet natuurbescherming plaats.
- Het gaat om de verstoring van een buizerdnest ten noorden van de landtong.
- Door het afsluiten van de route in de broedperiode van de buizerd en de wandelaars een stukje af te laten snijden kan eenvoudig een overtreding worden voorkomen.
- Het maaien van het pad kan in het broedseizoen van vogels. Mogelijk worden enkele soorten tijdelijk verstoord, echter de verstoring is niet van wezenlijke invloed op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoorten

5.5.3 Zoutkamperplaat

- Door beide opties: verbreding van het huidige fietspad in combinatie met een nieuw uitkijkpunt of aanleg nieuw fietspad door het schraalgrasland, vindt geen overtreding van de Wet natuurbescherming plaats.
- De aanlegfase vindt plaats in de periode 1 september – 1 maart.

5.6 Algemene voorwaarden

Omdat in alle drie de plangebieden broedvogels voorkomen, moeten de werkzaamheden plaatsvinden buiten het broedseizoen. Onder werkzaamheden worden alle werkzaamheden verstaan die met het project te maken hebben. Het gaat bijvoorbeeld om maaiwerkzaamheden, zaagwerkzaamheden, de aanleg en bouw van de toren en Borneobrug, het spannen van touwen voor de tokkelbaan enzovoort.
Daarnaast kan verlichting verstorend werken op broedende vogels.

- Werkzaamheden kunnen van 1 september tot 1 maart plaatsvinden.
- In de plangebieden is verlichting zowel in de gebruiksfase en aanlegfase onwenselijk.

Voor alle plangebieden geldt dat er algemene dier- en plantensoorten voor kunnen komen.
Voor deze soorten is de zorgplicht van kracht. De zorgplicht houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen.

6 | Literatuur en bronnen

- BIJ12 (2017); Kennisdocument Buizerd, versie 1.0
- Bijlsma R.G. 1997. Handleiding veldonderzoek roofvogels. KNNV uitgeverij, Utrecht
- Buro Bakker (2017); Quickscan Wnb Rondje Lauwersmeer. Rapport p17095, Assen
- Buro Bakker (2018); Passende Beoordeling Rondje Lauwersmeer. Passende Beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport P17286, Assen
- DR-loket, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep.
- Kleefstra, R. & De Boer., P (2015); Broedvogelmonitoring in het Lauwersmeer in 2015. Sovon-rapport 2015/58. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen
- van Manen W. 2000. Trefkans van Ransuilen Asio otus in de broedtijd. Drentse Vogels 13: 27-29
- Verordening Wet natuurbescherming, Provincie Groningen, (concept) 2016
- Verordening Wet natuurbescherming, Provincie Fryslân, (ontwerp) 2016

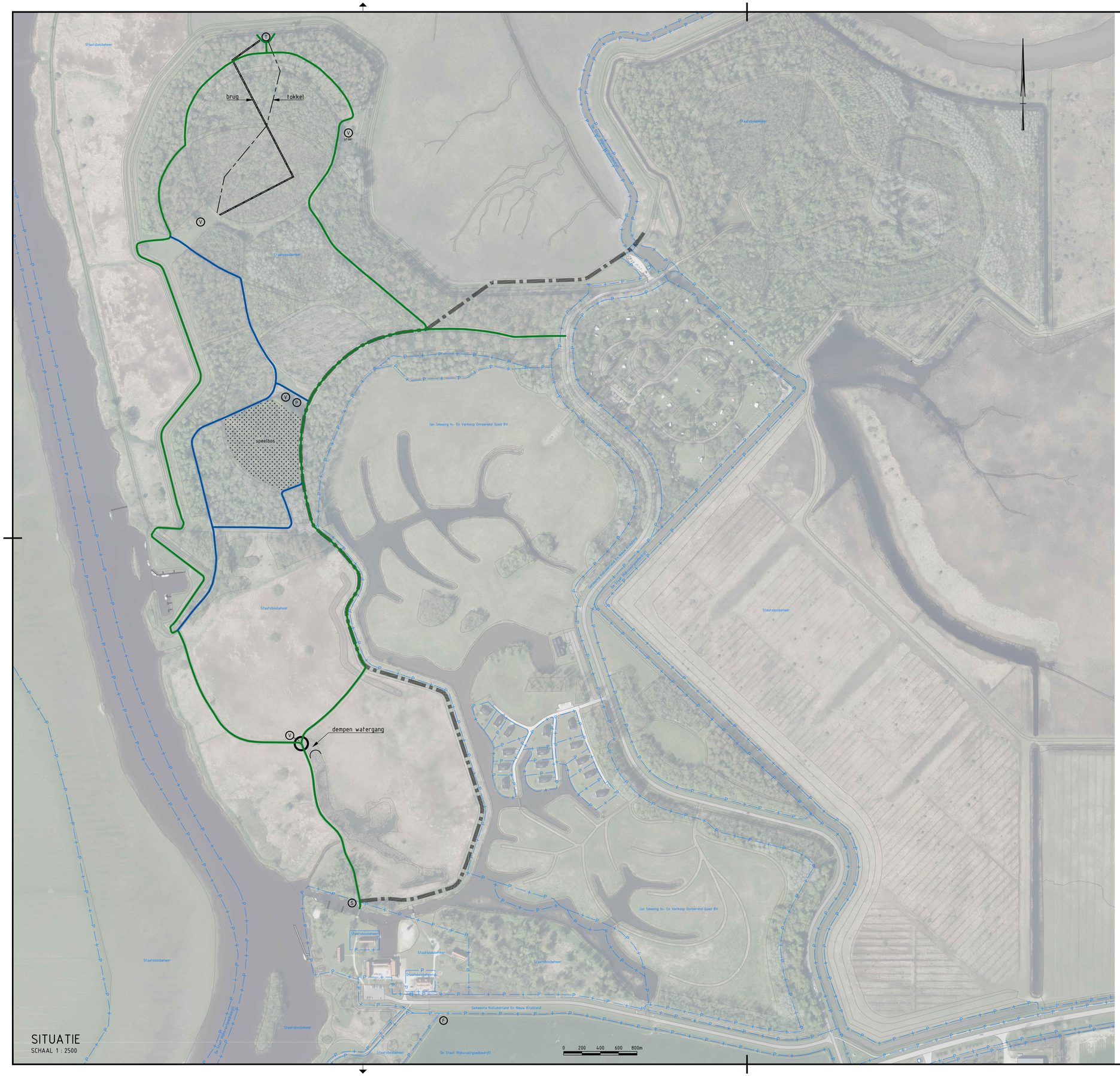
Websites

www.vogelbescherming.nl
www.sovon.nl
www.verspreidingsatlas.nl/planten
http://kaarten.provinciegroningen.nl/viewer/app/natuurbeheerplan2017
http://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=c815a55929be4de79657d94d47393b98
http://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7c0f48ef6def54&extent=120990,533762,221778,617075,28992
Googlemaps

Overig:

- Mededelingen J. Kloosterhuis, Staatsbosbeheer, 2017
- Mededelingen E.A. van de Vendel, provincie Groningen, 2017
- Kaartmateriaal aangeleverd door provincie Groningen en Staatsbosbeheer
- Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd juli 2017

B 1 | Bijlage:

SITUATIE
SCHAAL 1 : 2500

Verklaring

Bestaand

- bestaande situatie
- perceelgrens
- Staatsbosbeheer — eigenaar perceel

Nieuw

- hoofdroute
- overige wandelroutes
- gewenste locatie dijk
- brug (ca. 330 meter)
- tokkel (ca. 270 meter)
- speelbos
- F — fietsenpunt (oplaadpunt, stalling, verhuur?)
- P — picknickplaats
- S — startpunt
- T — toren
- V — vermaak

Maten in meters, tenzij anders vermeld; materiaalmaten in mm, tenzij anders vermeld
Peilmaten in meters t.o.v. N.A.P., tenzij anders vermeld
Hoeken aangegeven in graden; coördinaten volgens RD-stelsel
Gegevens verkregen uit opmeten vanaf tekening zijn niet maatgevend

Copyright:
- BGT Achtergrondkaart: © Kadaster, beschikbaar gesteld via de CC-BY-4.0 licentie
- TOPNL en TOPraster kaart materiaal: © Kadaster, beschikbaar gesteld via de CC-BY-4.0 licentie
- Kadastrale Kaart: © Kadaster, beschikbaar gesteld via de CC-BY-4.0 licentie

Situatie

Wijzigingen

nr.	wijziging	getekend	datum
b	wandelroutes aangepast, gewenste locatie dijk ingetekend	R. Scholtens	2017-12-01
a	dijkroute aangepast op aangeven Natuurlijk Kollumeroord, luchtfoto toegevoegd	R. Scholtens	2017-06-16

project
Rondje Lauwersmeer

onderdeel
Kollumeroord

tekeningomschrijving
Situatie

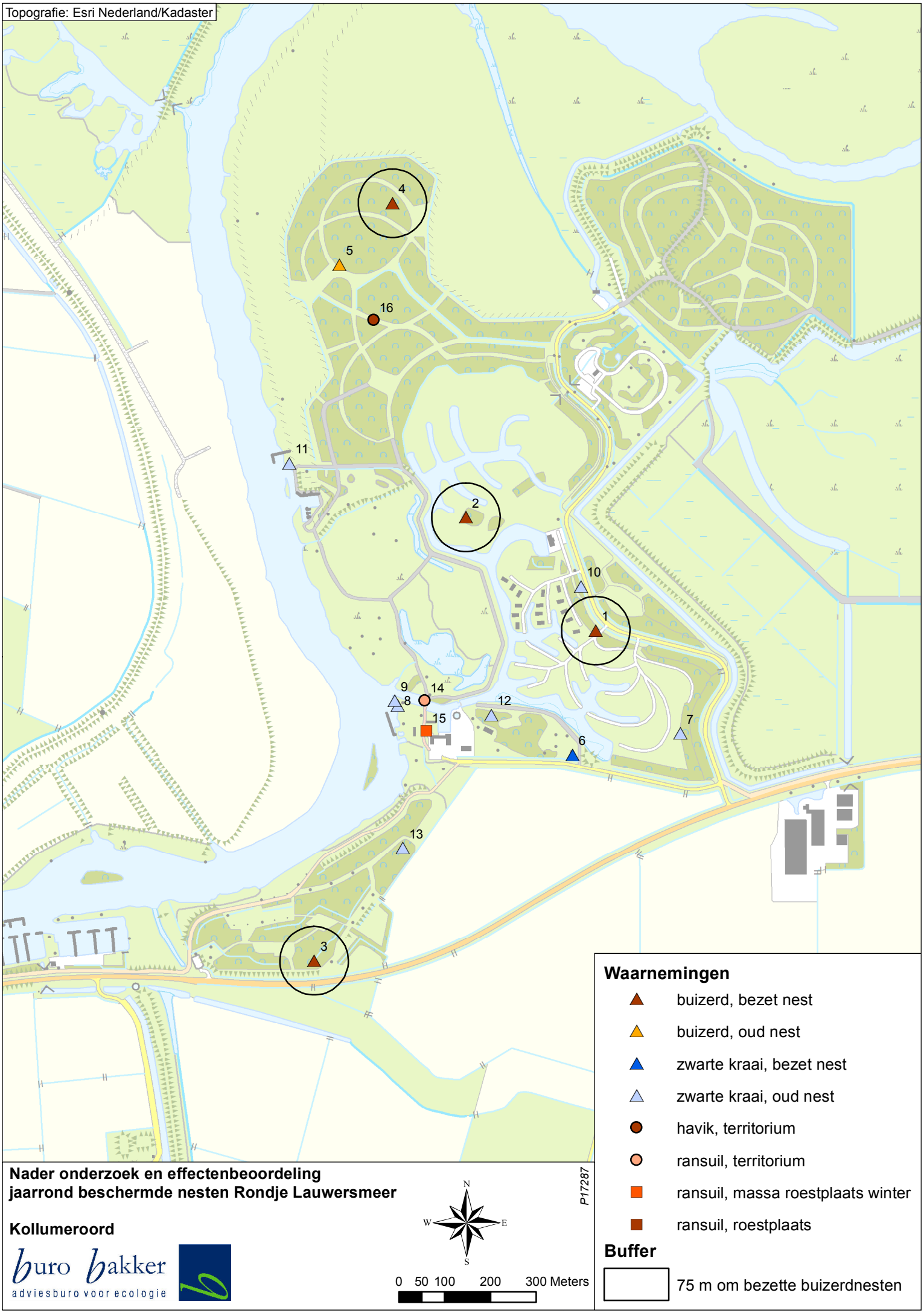
situering
Lauwersmeer

getekend
Richard Scholtens
gecontroleerd
André van de Vendel
formaat: A1
schaal: 1:2500
projectnummer: 100371
besteknummer: –
objectnummer: –
documenttype: tekening
documentstatus: CONCEPT

opdrachtgever
Provincie Groningen
St. Jansstraat 4
9711 JN Groningen
050 – 316 4911

uitgavedatum: 2017-05-22
blad in bladen: 1 in 1
tekeningnummer: 100371-05
wijziging: b

B 2 | Bijlage:

Topografie: Esri Nederland/Kadaster
4
5
16
11
2
10
1
9
14
8
12
15
7
6
13
3
Waarnemingen
buizerd, bezet nest
buizerd, oud nest
zwarte kraai, bezet nest
zwarte kraai, oud nest
havik, territorium
ransuil, territorium
ransuil, massa roestplaats winter
ransuil, roestplaats
Buffer
75 m om bezette buizerdnesten
Nader onderzoek en effectenbeoordeling
jaarrond beschermde nesten Rondje Lauwersmeer
Kollumeroord
buro bakker
adviesburo voor ecologie
N
W
E
S
0 50 100 200 300 Meters
P17287

B 3 | Bijlage:

Nader onderzoek en effectenbeoordeling jaarrond beschermde nesten Rondje Lauwersmeer

Landtong Hunzegat

buro bakker
adviesburo voor ecologie

P17287

N
W
E
S

0 50 100 200 300 Meters

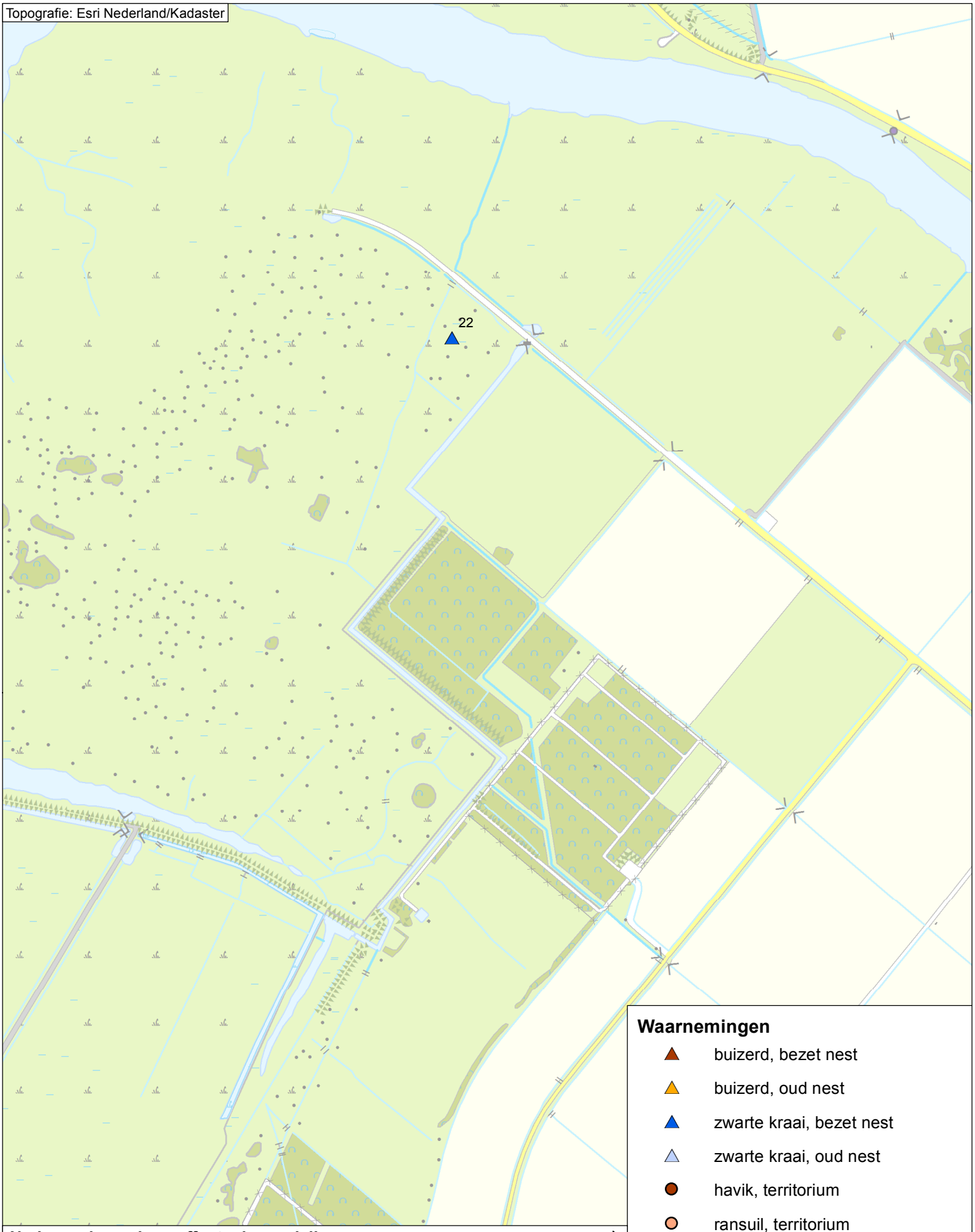
Waarnemingen

- buizerd, bezet nest
- buizerd, oud nest
- zwarte kraai, bezet nest
- zwarte kraai, oud nest
- havik, territorium
- ransuil, territorium
- ransuil, massa roestplaats winter
- ransuil, roestplaats

Buffer

- 75 m om bezette buizerdnesten

B 4 | Bijlage:

Nader onderzoek en effectenbeoordeling jaarrond beschermde nesten Rondje Lauwersmeer

Zoutkamp

buro bakker
adviesburo voor ecologie

P17287

N
W
E
S

0 50 100 200 300 Meters

Waarnemingen

- buizerd, bezet nest
- buizerd, oud nest
- zwarte kraai, bezet nest
- zwarte kraai, oud nest
- havik, territorium
- ransuil, territorium
- ransuil, massa roestplaats winter
- ransuil, roestplaats

Buffer

- 75 m om bezette buizerdnesten

Colofon

Uitgevoerd door
Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Weiersloop 9
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding
Drs. A. Alserda
Rapportage
BSc E.J. Slot
Veldwerk
BSc E.J. Slot
Kwaliteitscontrole
Drs A. Alserda

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren
Buro Bakker (2018); Nader onderzoek en effectbeoordeling jaarrond beschermde nesten Rondje Lauwersmeer. Rapport P17287, Assen.

Foto's: E.J. Slot